

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: L. P.
st. přísl. X
t. č. pobytem X
doručovací adresa: X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2020, č. j. OAM-489/ZA-ZA10-ZA20-2020,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2020, č. j. OAM-489/ZA-ZA10-ZA20-2020 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že Gruzie je s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie považována za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný na základě opatřené informace o zemi původu mimo jiné doplnil, že v Gruzii jsou v rámci ústavního pořádku garantována základní lidská práva a svobody. Přestože lze hovořit o nižší úrovni jejich ochrany, včetně projevů porušování nezávislosti a nestrannosti výkonu soudní moci, tamní vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno rovněž prostřednictvím nevládních organizací a institutu ombudsmana. Stejně tak mohou státní občané podat stížnost ke státnímu zastupitelství a dalším justičním institucím.
4. Ve vztahu k důvodům žalobce předestřeným v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný dále uvedl, že domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu nebyla z jeho strany vyvrácena. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany proto, že si od kamaráda vypůjčil finanční prostředky na nákup dobytka, který uhynul dříve, než ho stačit vykrmit a prodat. Tento kamarád chce nyní své peníze zpět a žalobce se obává, že mu v případě návratu do vlasti něco udělá. Podle názoru žalovaného žalobce měl možnost, aby se v zemi původu v případě ohrožení soukromou osobou obrátil na příslušné orgány veřejné moci s žádostí o pomoc či ochranu, což neučinil přesto, že s nimi neměl předtím žádné problémy.
5. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se příslušný správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný postupoval nesprávně, pokud posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou. V této souvislosti bylo argumentováno tím, že žalovaný si neopatřil dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž nezjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností. Podkladem pro rozhodnutí byla pouze jedna informace o zemi původu, která však ve vztahu k dané žádosti neobsahuje relevantní údaje. Žalobce navíc považuje danou informaci nejen za neaktuální, ale také za neobjektivní, protože byla cíleně vytvořena za účelem zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu.

7. K tomu žalobce doplnil, že je povinností správního orgánu zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností, přestože je na žadatele pocházejících ze zemí, které jsou považovány za bezpečné, kladeno zvýšené důkazní břemeno. Ve vztahu k případu žalobce pak bylo na místě uvažovat přinejmenším o udělení doplňkové ochrany, a to kvůli důvodné obavě z výhrůžek a nebezpečí ze strany jeho věřitele. V tomto ohledu nelze vycházet pouze z toho, že v zemi původu je formálně zakotven mechanismus právní (státní) ochrany, pakliže se žalovaný v kontextu individuálních okolností případu nezabýval tím, zda je pro žalobce fakticky dostupná.
8. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu doplnil, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě skutkového stavu věci, který byl zjištěn bez důvodných pochybností. Žalobce neargumentoval pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany žádným azylově relevantním důvodem, který by představoval vyvrácení domněnky pojetí Gruzie jako bezpečné země původu. Naopak se vycestováním z vlasti snažil řešit své soukromé problémy spojené s nesplácením vypůjčených finančních prostředků. Stejně tak žalobce ve správním řízení nenavrhoval, aby byly podklady pro rozhodnutí doplněny. Podle názoru žalovaného navíc byla žádost žalobce o mezinárodní ochranu podána účelově, a to také proto, že řízení o jeho předcházející žádosti bylo zastaveno.
10. S ohledem na výše uvedené žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

11. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol (včetně kopie cestovního dokladu žalobce), záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 8. 2020.
12. Z uvedených podkladů vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu kvůli tomu, že má v zemi původu dluh z podnikání ve výši 25 000 USD, které si půjčil od svého kamaráda za účelem nákupu dobytka. Ten však posel a žalobce ho nemohl prodat. Z těchto důvodů žalobce své podnikání ukončil a peníze nevrátil, protože mu má být ze strany jeho věřitele vyhrožováno. Žalobce se obává, že by mu mohl v případě návratu do vlasti něco udělat. Jiné problémy před vycestováním ze země neměl. Pouze zmínil, že sympatizuje s Národním hnutím, protože nelze vyloučit, že dobytek mohl být někým otráven.
13. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla do správního spisu založena Informace OAMP ze dne 21. 7. 2020 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu. Žalobci bylo poté umožněno, aby se s podklady pro rozhodnutí seznámil, jak vyplývá z protokolu ze dne 13. 8. 2020, který je součástí spisové dokumentace. Žalobce svého práva využil, ale doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhoval. Stejně tak neuvedl žádné další důvody související s podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

14. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
16. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
18. Žaloba **není důvodná**.
19. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž na jejich základě řádně nezodůvodnil svůj závěr o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná. Naopak vycházel pouze z jedné informace o zemi původu, kterou nelze považovat za aktuální a objektivní. V případě žalobce navíc bylo na místě uvažovat o udělení doplňkové ochrany, a to ve vazbě na případné jednání věřitele, ze strany kterého mu má být vyhrožováno. Není pak podstatné, že v zemi původu žalobce je formálně zakotven mechanismus státní ochrany, pakliže není náležitě zjištěno, zda je pro něj dostupná.
20. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
21. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: *„stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního*

ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížíjí nad stavem dodržování lidských práv.“

22. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původů je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
23. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 7. označuje za bezpečnou zemí původu rovněž Gruzii, a to s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
24. S ohledem na skutečnost, že žalobce měl naposledy před odchodem z vlasti žít ve městě Kutaisi, které se přímo v oblasti Abcházie či Jižní Osetie nenachází, je možné ho na základě dotčené právní úpravy zásadně považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
25. Z toho důvodu nelze nezákonnost napadeného rozhodnutí bez dalšího dovozovat z toho, že ve správním spisu je založena pouze jedna aktuální informace o zemi původu, která byla zpracována příslušným odborem Ministerstva vnitra ČR. V této souvislosti krajský soud dodává, že objektivitu daného podkladu pro rozhodnutí nelze úspěšně zpochybnit pouze obecným tvrzením, že je zpracována za účelem posouzení Gruzie jako bezpečné země původu. Zprávy o zemi původu nejsou vytvářeny na míru konkrétní žádosti o mezinárodní ochranu, ale podávají typicky celkový obraz či všeobecné informace o politické, lidskoprávní, sociální nebo bezpečnostní situaci v daném státu. Jednotlivé údaje poté vycházejí z různých zdrojů, které jsou na konci daného dokumentu vymezeny. Žalobce ostatně jejich správnost z věcného ani časového hlediska důvodně nijak nezpochybnil, resp. ani nenavrhol, aby byly v tomto směru podklady pro rozhodnutí jakkoliv doplněny.
26. Z obsahu dané informace vyplývá, že Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů a současně v této oblasti spolupracuje a umožňuje činnost příslušných nadnárodních institucí či nevládních organizací. Přestože současně poukazuje na snížený standard ochrany některých základních práv u specifických skupin osob či nedostatky v oblasti vyšetřování případů mučení, nejedná se svoji povahou o okolnost svědčící o tom, že by se běžný občan daného státu nemohl účinně

obracet na příslušné orgány veřejné moci za účelem získání ochrany před nezákonným jednáním ze strany státních orgánů či soukromých osob. Za tímto účelem ostatně v zemi původu žalobce fungují vedle kontrolních orgánů nejen nevládní organizace, ale také institut ombudsmana.

27. V této souvislosti je nutné připomenout, že se statusem bezpečné země původu je neodmyslitelně spojeno rovněž zakotvení a fungování systému vnitřní ochrany, byť nelze v individuálních případech zcela vyloučit snížení jeho dostupnosti či efektivnosti, a to typicky v případě politicky vysoce angažovaných osob nebo takových, které byly vystaveny nezákonnému jednání ze strany vykonavatelů veřejné moci.
28. K obdobnému závěru ostatně ve vztahu k fungování právního systému v Gruzii dospěl také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 12. 12. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 – 45, uvedl, že: „*Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 226/2018 - 27). Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu.*“
29. Žalobce nicméně zdůvodnil svoji žádost o mezinárodní ochranu výlučně tím, že má obavu z jednání soukromého věřitele, kterému doposud nevrátil zapůjčené finanční prostředky určené na nákup dobytka. Současně žalobce netvrdil, že by se ohledně výhružek ze strany věřitele obrátil na orgány veřejné moci v zemi původu, popř. že ty by mu v případě potřeby ochranu z nějakých (azylově relevantních) důvodů neposkytly.
30. Žalobce poté vyloučil, že by jeho obtíže nějak souvisely s tím, že sympatizoval s Národním hnutím. Na tom nemůže nic změnit ani obecná a ničím nepodložená spekulace, že dobytek mohl být otráven. Žalobce totiž nepředestřel ani nedoložil žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by uhynutí dobytka mohlo způsobit záměrné jednání jiné osoby, natož představitele veřejné moci. Jedná se proto o běžný případ, kdy žadatel řeší své soukromé problémy či legitimně vzniklé závazky tím, že vycestuje ze země původu a požádá o udělení mezinárodní ochrany, která je však určena pro řešení životních situací zcela jiného charakteru.
31. Krajský soud opětovně zdůrazňuje, že vyvrácení domněnky bezpečné země zatěžuje v daném případě primárně žalobce, který usiluje o udělení azylu či doplňkové ochrany. V souladu s ust. § 16 odst. 3 pak žalovaný nepostupoval v rozporu se zákonem, pakliže se s ohledem na výše uvedené podrobně nezabýval tím, zda jsou v případě návratu žalobce do Gruzie dány důvodné obavy z hrozby pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 12 a ust. § 14a zákona o azylu.

VII. Závěr a náklady řízení

32. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. března 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.